Psykologer mot Tobak
Socionomer & Folkhälsovetare

2022 12 08

Till

Folkhälsomyndigheten

info@folkhälsomyndigheten

Remissvar på Folkhälsomyndighetens föreskrifter om tobaksfria nikotinprodukter. (Diarienummer 04320–2022)

Psykologer, Socionomer och Folkhälsovetare mot Tobak är en ideell förening och ingår i paraplyorganisationen Yrkesföreningar mot Tobak. Föreningen har som ett av våra mål att skapa opinion för genomförande av WHO:s tobakskonvention i Sverige.

Föreningen lämnar härmed våra synpunkter på Folkhälsomyndighetens förslag till föreskrifter om tobaksfria nikotinprodukter.

Allvarligt samhällsproblem samt artikel 5:3 i Tobakskonventionen

Tobaksbruk och tobaksproduktion är ett allvarligt hinder för hållbar utveckling och global hälsa och tobaksindustrins verksamhet bedrivs på ett sätt som hotar mänskliga rättigheter. I alla sammanhang där tobaks- och nikotinfrågan lyfts av landets folkvalda politiker ska Tobakskonventionens artikel 5:3 efterlevas. Detta innebär att inga påverkansmöten med tobaksindustrins lobbyister och politiker ska ske då industrins och folkhälsans intressen är oförenliga.

Urvalet av remissinstanser är snedfördelad till nackdel för folkhälsan och skydd för barn och unga
Ett stort antal representanter för snusindustrin har bjudits in för att yttra sig om dessa föreskrifter. Dessa behöver självklart information om föreskrifterna när de har beslutats. Remissförfarandet ska ej användas för detta behov av information eftersom de risk- och skyddsfaktorer som är avgörande för att skydda samhället, inte minst barns rätt till skydd mot droger, motsäger inbjudan av yttrande från snusindustrin. Andra viktiga aktörer som arbetar för ett tobaks- och nikotinfritt samhälle saknas å andra sidan i sändlistan vilket gör att viktiga synpunkter från dessa inte kan beaktas.

Benämning av produkterna missvisande

Nya utmaningar som de nya nikotinprodukterna har länge varit oreglerade och på så sätt kunnat spridas ohämmat till våra barn och unga. Tyvärr har lagstiftningen som trädde i kraft 1 aug-22 använt tobaksindustrins benämning av dessa produkter, ”tobaksfria”, något som är missvisande eftersom nikotinet utvunnits från tobaksplantan.

Föreskrifter

PmT är nöjda med att Folkhälsomyndigheten har som mål att föreskrifter som rör de nya nikotinprodukterna är så lika de föreskrifter som finns om tobak och elektroniska cigaretter som

lagstiftningen tillåter. Vi är även nöjda över att både produktanmälan och hälsovarningen ska överensstämma med de för tobak och e-cig men kan skärpas något (se nedan!).

Vi håller med om att allmänna råd och nollalternativet (som beskrivs i konsekvensutredningen) ger en alltför svag reglering i enlighet med Folkhälsomyndighetens konsekvensutredning som förordar föreskrifter.

Hälsovarning kan förstärkas

Eftersom nikotin är ett mycket beroendeframkallande ämne oavsett vilken produkt som används är det viktigt med den föreslagna hälsovarningen som bör kompletteras med att nikotin är ett gift, ”Denna produkt innehåller nikotin som är ett mycket beroendeframkallande giftigt ämne”. Vi föreslår även att en hänvisning till Sluta Röka Linjen finns på förpackningen. Det ger en viktig signal till att det inte är en vanlig konsumtionsvara utan en produkt som det är viktigt att sluta använda och som man kan behöva hjälp att sluta med. Detta är särskilt viktig eftersom de nya nikotinprodukterna idag inte är belagda med marknadsföringsförbud i kommersiella annonser till skillnad från vad som gäller för tobaksvaror och elektroniska cigaretter.

Stockholm 8 dec 2022

Ywonne Wiklund, ordförande, Psykologer Socionomer och Folkhälsovetare mot Tobak

Margareta Pantzar, vice ordförande, Psykologer Socionomer och Folkhälsovetare mot Tobak